

KATEDRA VEREJNOPRÁVNÝCH DISCIPLÍN

Doc. JUDr. Vladimíra Žofčinová, PhD.

Popradská 66, 041 32 Košice

tel.: +421 (055) 788 36 25

e-mail: vladimira.zofcinova@upjs.sk, <http://www.fvs.upjs.sk>

OPONENTSKÝ POSUDOK K HABILITAČNEJ PRÁCI

Habilitant: PhDr. Ján Machyniak, PhD.

Téma habilitačnej práce: Nezávislí kandidáti v zastupiteľských orgánoch územnej samosprávy - okres Trnava

Študijný program: Verejná správa

Študijný odbor: 3.1.7 verejná politika a verejná správa

Dňa 26.4.2021 som bola dekanom FSV UCM doc. PhDr. Jaroslavom Mihálikom, PhD. požiadaná o vypracovanie oponentského posudku na habilitačnú prácu PhDr. Jána Machyniaka, PhD. s názvom Nezávislí kandidáti v zastupiteľských orgánoch územnej samosprávy - okres Trnava.

Po posúdení protokolu originality (7,68%) konštatujem, že prekryv s inými záverečnými prácami je akceptovateľný a nevzbudzuje pochybnosť o originalite diela.

Verejnej správe ako spoločenskému fenoménu venuje svoju pozornosť viacero vedných disciplín, predovšetkým, a celkom prirodzene, zo sféry vied spoločenských. Ide o pozornosť intenzívnu, konfrontovanú s frekventovanými metamorfózami formálnych i obsahových podôb verejnej správy. Tak ako sám autor konštatuje, v centre pozornosti jeho skúmania v širšom vnímaní je mechanizmus obsadzovania priamo volených funkcií v kolektívnych a monokratických orgánoch územnej samosprávy v podmienkach Slovenskej republiky a súčasne sa nevyhýba kritickému pohľadu v súvislosti s obsadzovaním vedúcich postov v územnej samospráve kandidátmi, ktorí sa odpútavajú od stranického pozadia svojej kandidatúry a do volebného procesu vstupujú pod značkou nezávislosti (str.13).

V tomto kontexte si autor si zvolil tému, ktorá je témou neutíchajúcou, nakoľko ide o kolobeh volebného procesu a s tým súvisiacimi aspektami voľby funkcionárov orgánov územnej samosprávy.

Téma habilitačnej práce má interdisciplinárny, prevažne politologicko-právny charakter, čo vnímam ako prienik, ktorý umožňuje zachytiť rôzne aspekty skúmanej problematiky. Autor si vybral tému, ktorá je medzi predstaviteľmi rôznych vedných disciplín, ale najmä z pohľadu aplikačnej praxe témou polemickou a prinášajúcou rôznu variabilitu názorov, postojov a výkladov. Zvolená téma bola predpokladom pre autora pre analytické úvahy a poskytuje široký priestor pre úvahy de lege ferenda. Výber témy je preto pre odbor „verejná politika a verejná správa“ plne akceptovateľný a vhodný.

Z hľadiska zvolených metód si autor zvolil štandardné vedecké metódy (str. 66), najmä metódu získania informácií, metódu spracovania získaných informácií, metódu riešenia problému. Vyvodzujem oponentským posúdením, že autor sa opieral o metódu hodnotenia stavu de lege lata a uplatňoval aj metódu vedeckej abstrakcie ústiacej do návrhov de lege ferenda. Výber vedeckých metód a ich použitie pri spracovaní habilitačnej práce považujem s určitou mierou tolerantnosti a s ohľadom na cieľ práce za primeraný. Vzhľadom na široké portfólium analytickej časti v 4 kapitolách je stanovenie iba jednej výskumnej otázky na škodu, čo však neznižuje celkový dojem z práce.

Z hľadiska použitia literatúry autor pri spracovaní dizertačnej práce využil široký diapazón domácej aj zahraničnej odbornej literatúry. Autor čerpal poznatky aj z dostatočne reprezentatívnej vzorky vedeckých článkov uverejnených v databázach Scopus, ProQuest, Erih Plus, WoS, pričom tieto databázové zdroje slúžia aj ako podklad pre formuláciu nových poznatkov. Na základe uvedeného konštatujem, že habilitant má širokospektrálny prehľad o aktuálnych vedeckých trendoch v tejto oblasti, je zorientovaný v aktuálnych výskumných aktivitách. S vedeckými zdrojmi pracuje erudovane, polemizuje, je dostatočne tvorivý avšak je zbytočne skromný čo do vyvodzovania vlastných názorov.

Z hľadiska vymedzenia a splnenia cieľa (str. 62) konštatujem, že cieľ práce zvolil autor správne. Som toho názoru, že je formulovaný odvážne a pritom skromne, a to je pozitívne. Poctivá vedecká práca sa musí nevyhnutne vyznačovať snahou o hĺbkovú analýzu, ktorá je súčasne spojená s úsilím vyvarovať sa povrchnosti a výstupov založených výlučne na deskripcii. Rovnako zvolené čiastkové ciele predurčujú praktické skúsenosti s realizáciou volieb na oboch úrovniach územnej samosprávy, čomu autor venuje dôkladnú pozornosť v samostatnej kapitole. Cieľ habilitačnej práce považujem za naplnený, o čom svedčí pomerne široká diskusia, návrhy a závery ako odraz kritického zhodnotenia empirických dát týkajúcich sa konštatovania, že „*nezávislí kandidáti sa postupom času skutočne stali fenoménom*“ a zároveň konštatovanie autora, že fenomén nezávislého kandidáta môže byť vnímaný aj ako nesystémový prvok, v ešte stále relatívne fungujúcom parlamentarizme v našich podmienkach.

Cieľ habilitačnej práce bol dekomponovaný do čiastkových cieľov, naplneniu ktorých zodpovedá **obsahová štruktúra práce**. Tá je zvolená v systematickom kontexte, jednotlivé kapitoly a podkapitoly na seba chronologicky nadväzujú. Štruktúra práce zodpovedá osvedčenému vedeckému prístupu k logickej výstavbe myšlienkovvej línie „od všeobecného ku konkrétnemu“, kde sa habilitant v prvej kapitole venoval historickým a teoretickým východiskám skúmanej problematiky, pričom v druhej kapitole habilitant venuje pozornosť funkciám demokratických volieb a významu politických strán (nielen) na lokálnej úrovni. Tretia kapitola bola orientovaná na cieľ a metodiku práce a logickým pokračovaním sa prelína so štvrtou, meritórnou kapitolou, kde je detailná pozornosť venovaná kritickej analýze a reflexii empirických skúseností s uplatňovaním volebných systémov pri výbere kľúčových aktérov komunálnej a regionálnej politiky v podmienkach slovenského prostredia.

Z hľadiska posúdenia dosiahnutých výsledkov a prínosu habilitačnej práce konštatujem, že habilitant postupoval pri skúmaní nezávislých kandidátov v zastupiteľských orgánoch územnej samosprávy v okrese Trnava cez prizmu interdisciplinarity, čím preukázal veľmi dobrú orientáciu v skúmanej oblasti s citom pre vystihnutie nosných, či problémových otázok a tiež vhodne zvoleným systémovým prístupom. Teoretickým objasnením východísk skúmanej problematiky, použitím kritickej analýzy na formy a spôsob získania mandátov

v orgánoch územnej samosprávy, sa habilitantovi podarilo zaznamenať trend „úspešnosti nezávislých kandidátov“ v okrese Trnava, no zároveň by som viac ocenila vlastné konštatácie, či tento trend je podľa názoru habilitanta na prospech volebného systému Slovenskej republiky, alebo takýto úspech nezdiera. Ocením výraznejšie názorové vymedzenia autora k zisteniam, čo je však dostatočným priestorom v rámci obhajoby habilitačnej práce. Habilitant preukázal schopnosť pracovať komplexne a tvorivo, východiskové vedecké poznatky rozvíja s vlastnou pridanou hodnotou. Hodnotenú dielo je znakom vedeckej vyzretosti a považujem ho za prínos pre ďalší rozvoj odboru, v ktorom sa o vedecko-pedagogickú kvalifikáciu uchádza.

Do diskusie kladiem otázky:

1. Sám autor kladie otázku (str. 146): Čo prinesie trend úspešnosti nezávislých kandidátov do orgánov územnej samosprávy geografickému priestoru Trnavského okresu?
2. Na str. 149 nastoľujete otázku, či je možné v budúcnosti uvažovať v hlbšej miere o straníckej politike na úrovniach nižších ako je štát, prípadne nad sprístupnením vrcholovej politiky kandidátom bez straníckej príslušnosti. Prosím o Váš názor.
3. V čom vidíte zdroj úspešnosti nezávislých kandidátov v územnej samospráve?

Záverečné hodnotenie:

Posudzovaná habilitačná práca spĺňa po formálnej aj obsahovej stránke kritéria požadované pre daný typ kvalifikačnej práce, preto ju odporúčam na obhajobu, po úspešnom priebehu ktorej navrhujem, aby bol PhDr. Jánovi Machyniakovi, PhD., udelený vedecko-pedagogický titul „docent“ v odbore „verejná politika a verejná správa“ (3.1.7.).

V Košiciach, 20.5.2021

Doc. JUDr. Vladimíra Žofčinová, PhD.